

HU

HU

HU

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 23.7.2008
COM(2008) 469 végleges

2008/0160 (COD)

Javaslat:

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

a fókatermékek kereskedelméről

(előterjesztő: a Bizottság)

{SEC(2008) 2290}

{SEC(2008) 2291}

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

- **A javaslat indokai és célkitűzései**

Ennek az európai parlamenti és tanácsi rendeletjavaslatnak az a célja, hogy betiltsa a fókatermékek közösségi piacon való forgalomba hozatalát, a Közösségbe történő behozatalát, a Közösségen keresztül történő átszállítását és a Közösségből való kivitelét. Ugyanakkor lehetséges a kereskedelem e termékekkel, amennyiben a fókák leölési és megnyúzási módszereivel kapcsolatos egyes feltételek teljesülnek. Tájékoztatási követelményeket is előír abból a célból, hogy azokon a fókatermékeken, amelyek kereskedelme az egyébként hatályos tilalmaktól való eltérés révén lehetséges lenne, egyértelműen beazonosítható legyen, hogy a megkövetelt feltételeket teljesítő országból származnak, vagy hogy a fókákat az említett feltételeket teljesítő országok által hatáskörrel felruházott személyek ölték le és nyúzták meg.

A tilalmak célja, hogy helyettesítsék a bizonyos tagállamokban elfogadott vagy tervezett olyan eltérő intézkedéseket, amelyek tiltják a fókatermékek behozatalát, előállítását és adott esetben forgalmazását, annak érdekében, hogy harmonizált feltételek vonatkozzanak az ilyen termékek Közösségen belüli kereskedelmére. A rendelettervezet rendelkezéseinek célja annak biztosítása is, hogy a Közösségen kívül fókából előállított termékeket ne lehessen a Közösségbe behozni, a Közösségen átszállítani, valamint a Közösségből kivinni.

A Közösségbe fókatermékeket hoznak be, és ott kereskednek azokkal. A rendelkezésre álló bizonyítékok szerint e termékek harmadik országokból származnak, bár a Közösségen belül is létezik bizonyos fokú előállítás, mivel Finnországban és Svédországban is ölnek le és nyúznak fókákat, míg más tagállamokban – például az Egyesült Királyságban (Skóciában) – állítják elő a fókatermékeket, a más országokból származó szőrmés fókabőr felhasználásával.

A közvélemény több éve aggályait fejezi ki a fókák leölésének és megnyúzásának állatjóléti vonatkozásaival, valamint az olyan fókából készített termékekkel kapcsolatban, amelyeket esetleg elkerülhető fájdalmat, megpróbáltatást és egyéb szenvedést okozva öltek és nyúztak meg, amelynek érzékelésére a fókák érző emlősállatként képesek. Ezeket az aggályokat tehát nem etikai okokból fogalmazta meg a közvélemény. Az utóbbi években a Bizottság rengeteg ebben a témában írt levelet és petíciót kapott, amelyekben a polgárok a fókából ilyen körülmények között előállított termékek kereskedelmével kapcsolatos mély felháborodásukat és ellenérzésüket fejezik ki.

A polgárok által kifejezett aggályok eredményeképpen számos tagállam elfogadott a fókatermékek előállításához kapcsolódó gazdasági tevékenységek szigorítását vagy betiltását célzó jogszabályokat, vagy az ilyen jogszabályok elfogadása vagy vizsgálata folyamatban van. A nemzeti jogalkotók különböző

intézkedésekkel kezelik a kérdést: esettől függően a fókából vagy bizonyos főfajokból származó termékek behozatalának, előállításának, értékesítésének vagy forgalomba hozatalának megtiltásával. A közvélemény tudatosságának és a nemzeti jogalkotókra gyakorolt nyomásának növelésével valószínűleg további tagállami jogszabályi kezdeményezések érhetők el, amelyek célja a polgárok fent említett általános aggályainak megválaszolása.

Két tagállamban vannak érvényben a fókatermékek kereskedelmének korlátozását célzó jogszabályok.

Míg a fókatermékek kereskedelmére egyes tagállamokban korlátozó szabályok vonatkoznak (vagy vonatkozhatnak hamarosan), más tagállamokban ilyen irányú külön követelményeket nem foglaltak jogszabályba, így a Közösségen belül egyidejűleg állnak fenn az egyik tagállam(csoport)ban a másik tagállam(csoport)tól eltérő kereskedelmi feltételek. Ennek következtében a belső piac szétaprózott, mivel a kereskedőknek hozzá kell igazítaniuk kereskedelmi gyakorlataikat az egyes tagállamokban hatályos eltérő rendelkezésekhez.

Az Európai Közösséget létrehozó szerződés nem rendelkezik olyan sajátos jogalapról, amely a Közösség számára lehetővé tenné az etikai kérdések terén történő jogalkotást. Amennyiben azonban a Szerződés felhatalmazza a Közösséget egyes területeken való jogalkotásra és a megfelelő jogalapok egyedi feltételei teljesülnek, önmagában az a körülmény, hogy a közösségi jogalkotás etikai megfontolásokra hagyatkozik, nem akadályozza meg a Közösséget jogszabályi intézkedéseket elfogadásában. Ebben a tekintetben meg kell jegyezni, hogy a Szerződés lehetővé teszi a Közösség számára olyan intézkedések elfogadását, amelyek célja a Szerződés 14. cikkének megfelelő, belső határok nélküli belső piac kialakítása és fenntartása.

Amennyiben a tagállamok között olyan eltérés tapasztalható a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések terén, amely az alapvető szabadságok érvényesülésének akadályát képezi, s ily módon közvetlen hatással van a belső piac működésére, akkor a Bíróság kialakult ítélkezési gyakorlatából következően indokolt közösségi intézkedések alkalmazása az említett akadály felszámolása érdekében. A körülményektől függően ezek az intézkedések ideiglenesen vagy véglegesen megtilthatják egyes termék vagy termékek forgalmazását.¹

A fókatermékekre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések között eltérések vannak. Két tagállam már betiltotta az ilyen termékek forgalomba hozatalát, egy harmadik pedig bejelentette erre irányuló szándékát. Más tagállamokban heves nyilvános viták folynak az erre vonatkozó jogi szabályozás szükségességéről. Ezen intézkedések célja megalkotóik szerint a fókatermékek kereskedelmének főként állatjóléttel kapcsolatos etikai okok alapján történő leállítás. Ezek a forgalmazást tiltó intézkedések hozzájárulnak e piac heterogén fejlődéséhez, és így természetüknél fogva akadályt képeznek az áruk szabad mozgása előtt.

¹ A C-434/02. sz. (Arnold André) ügyben 2004. december 14-én hozott ítélet, 34. és 35. pont.

Tekintettel a nagyközönség növekvő tudatosságára és a fókatermékek előállításának mikéntjével kapcsolatos etikai szempontok iránti érzékenységére, valószínű, hogy e termékek szabad mozgásának akadályai annak következtében jönnének létre, hogy a tagállamok ezen aggályokat tükröző új szabályokat fogadnak el.

Emiatt indokolt a közösségi jogalkotónak a fókatermékek vonatkozásában az EK 95. cikkén alapuló beavatkozása².

A különböző tilalmak és/vagy egyéb, jelenleg érvényesülő korlátozó intézkedések harmonizációja a legegyszerűbb és leginkább átlátható annak biztosítása, hogy a fókatermékek kereskedelmében figyelembe vegyék azon fókák jóllétét, amelyekből a termékeket kinyerik, feltéve, hogy bizonyos követelmények teljesülnek.

A Bíróság elismerte, hogy az állatok védelme jogszerű közérdekű cél³.

A Bíróság azt is leszögezte, hogy amint fennállnak az EK 95. cikkre mint jogalapra való hivatkozás feltételei, addig a közösségi jogalkotót semmi sem akadályozhatja abban, hogy e jogalapra hivatkozzon azon az alapon, hogy a közegészség védelme meghatározó az intézkedés kiválasztásakor⁴.

A fenti ítélkezési gyakorlat együttes olvasatából következik, hogy a közösségi jogalkotót semmi sem akadályozhatja abban, hogy az EK 95. cikkére hivatkozzon azon az alapon, hogy az állatjólléti szempontok meghatározóak az intézkedés kiválasztásakor.

Mindenesetre a rendelettervezet – mivel arra törekszik, hogy a fókatermékek kereskedelmére vonatkozóan az egyébként alkalmazandó tilalmaktól eltérve egységes feltételeket hozzon létre – hozzájárul az ilyen áruk belső piacon való szabad mozgásának biztosításához.

Mivel a Közösségben jelen lévő fókatermékek döntő többsége harmadik országokból származik, a kereskedelem betiltásának ugyanezen termékek Közösségbe történő behozatalára vonatkozó, egyenértékű tilalommal kell párosulnia.

Tranzit- és exporttilalom is szükséges annak biztosítására, hogy fókatermékeket ne szállítsanak át a Közösségen, és ne állítsanak elő Közösségen belül exportcélokra. Az ilyen további tilalmak a Közösségen belüli kereskedelem tilalmát hatékonyabbá tennék, mivel fennáll annak a veszélye, hogy külső árutovábbítási eljárás alá vont vagy állítólag exportra előállított fókatermékeket csalárd módon a Közösség piacán forgalomba hozhatják.

Mivel e rendelet rendelkezései befolyásolják a fókatermékek harmadik országokkal folytatott kereskedelmét, a Közösségen belüli kereskedelem

² Lásd a C-434/02. sz. ügyben hozott ítélet 37., 38., 39. és 41. pontját.

³ Lásd a C-37/06. és C 58/06. sz., Viamex Agrar Handels és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 22. pontját.

⁴ Lásd a C-434/02. sz. ügyben hozott ítélet 32. pontját.

tilalmának fenntartásához feltétlenül szükséges mértéken felül, ezt a nemzetközi kereskedelmet szabályozó intézkedésnek is kell tekinteni.

Az e rendelet által előírt különböző tilalmak választ adnának a közvélemény azzal kapcsolatos állatjóléti aggályaira, hogy esetleg olyan fókákból származó termékek kerülnek forgalomba a közösségi piacon, amelyeknek a leölés és a megnyúzás során elkerülhető fájdalmat, megpróbáltatást vagy másfajta szenvedést okozhattak.

Ugyanakkor lehetővé kell tenni a főkatermékek kereskedelmét, amennyiben az alkalmazott leölési és megnyúzási módszerek elfogadható garanciát nyújtanak arra nézve, hogy a leölésre és a megnyúzásra elkerülhető fájdalom, megpróbáltatás vagy másfajta szenvedés okozása nélkül kerül sor.

Az így létrehozott keretszabályozás célja ezért az lenne, hogy az érintett országokat a fókák leölése és megnyúzása során betartandó módszerekre vonatkozó jogszabályaikat és gyakorlataik felülvizsgálatára és szükség esetén tökéletesítésére ösztönözze.

A hagyományosan fókavadászattal foglalkozó inuit közösségek alapvető gazdasági és társadalmi érdekei nem sérülhetnek. Ezért az inuit közösségek hagyományos, létfenntartást szolgáló vadászatából származó termékekre nem vonatkozhatnak az e rendeletben előírt tilalmak.

- **Általános háttér**

Fókatermékekkel a Közösségen belül és kívül kereskedés folyik.

A Közösségen belül Svédországban, Finnországban és az Egyesült Királyságban (Skóciában) ölnek le és nyúznak meg fókákat termék-előállítás vagy kártevők elleni küzdelem céljából. A Közösségen kívül ugyanilyen célból Kanadában, Grönlandon, Namíbiában, Norvégiában és Oroszországban ölnek le és nyúznak meg fókákat.

A Közösség régóta megfelelő jogszabályokat fogad el annak biztosítására törekedve, hogy a Közösségen belül és kívül történő vadászat ne veszélyeztesse számos fókafaj védettségi állapotát (lásd alább).

A védettséggel kapcsolatos aggályokon kívül a fókák és fókakölykök leölési módszerei a polgárok, szervezetek és néhány tagállam körében már évek óta komoly felháborodást keltenek a fókák és fókakölykök által átélt félelem, fájdalom, megpróbáltatás és másfajta szenvedés miatt.

2006. november 17-én az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése ajánlást fogadott el a fókavadászatról, amelyben felkéri a fókavadászattal foglalkozó tag- és megfigyelő államokat, hogy többek között *„ítéljenek el minden olyan kegyetlen vadászati módszert, amely nem garantálja az állatok azonnali, szenvedés nélküli halálát, és tiltsák be az állatok hajakapik, bunkósbot vagy löfegyver által történő elkábítását”*.

2006. szeptember 26-án az Európai Parlament nyilatkozatot fogadott el, amelyben felkéri az Európai Bizottságot, hogy szabályozza a grönlandi fókából

és hólyagos fókából származó valamennyi termék behozatalát, kivételét és értékesítését, egyidejűleg biztosítva, hogy ez a rendelet ne befolyásolja a hagyományos inuit fókavadászatot.

Belgium 2007. március 16-án elfogadta a fókatermékek készítését és forgalomba hozatalát tiltó törvényt, míg Hollandia 2007. július 4-én rendeletet fogadott el a növény- és állatvilágról szóló törvény (az állat- és növényfajok meghatározásáról szóló rendelet) és a védett állat- és növényfajokról szóló (mentességi) rendeletnek a grönlandi fókából és hólyagos fókából származó termékek kereskedelme betiltásának tekintetében történő módosításáról Németország a fókatermékek behozatalát, feldolgozását és forgalomba hozatalát tiltó törvényt szándékozik elfogadni. Nem zárható ki, hogy más tagállamokban is hasonló kezdeményezések születnek.

- **Meglévő rendelkezések a javaslat területén**

A fókatermékek kereskedelmét bizonyos mértékben szabályozzák meglévő közösségi rendelkezések, ezek hatálya és logikája ugyanakkor jelentős különbségeket mutat.

Az 1983. március 28-i 83/129/EGK tanácsi irányelv megtiltja egyes fókakölykök bőrének⁵ és az abból származó termékeknek kereskedelmi célú behozatalát⁶. Az irányelvet számos olyan tanulmány nyomán fogadták el, amely kételyének adott hangot a grönlandi és a hólyagos fókák állományhelyzetével kapcsolatban, különösen a nem hagyományos módon történő vadászatnak a hólyagos fókák védelmi- és állományhelyzetére gyakorolt hatását illetően. Mivel az inuit nép által gyakorolt hagyományos vadászat a fókakölyköket nem érinti, az irányelv nem vonatkozik azokra a termékekre, amelyek a vadászat e sajátos formájából származnak.

A vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelv⁷ a Közösség területén jelenlévő valamennyi fókafajt védelem alá helyezi. Mint az irányelv hatálya alá tartozó minden más faj (és természetes élőhely) esetében is, az általános cél a Közösség területén előforduló fókafajok kedvező védettségi állapotának fenntartása vagy helyreállítása.

Az e cél elérését szolgáló intézkedések részeként az irányelv 15. cikke tiltja minden olyan nem szelektív módszer használatát, amely az ilyen fajok populációinak helyi eltűnéséhez vagy komoly megzavarásához vezethet. Az állatok befogásának és leölésének tiltott módszerei a VI. melléklet a) pontjában vannak felsorolva, az állatok közlekedési eszközökről történő befogási és leölési formáit pedig a VI. melléklet b) pontja tartalmazza.

⁵ A grönlandi fókák fehérbundás kölykei és a hólyagos fókák kölykei (kékhátúak).

⁶ HL L 91., 1983.4.9., 30. o. A legutóbb a 89/370/EGK irányelvvel (HL L 163., 1989.6.14., 37. o.) módosított irányelv.

⁷ HL L 206., 1992.7.22., 7. o. A legutóbb a környezetvédelem területén elfogadott 73/239/EGK, 74/557/EGK és 2002/83/EK irányelveknek Bulgária és Románia csatlakozására tekintettel történő kiigazításáról szóló, 2006. november 20-i 2006/105/EK irányelvvel módosított irányelv (HL L 363., 2006.12.20., 368. o.).

Az irányelv tiltja a IV. melléklet a) pontjában felsorolt fajok – beleértve a *Monachus monachus* and *Phoca hispida saimensis* fókafajt – példányai szándékos befogásának vagy leölésének minden formáját. A tagállamoktól azt is megköveteli, hogy az érintett fajok védettségi állapotának fenntartására figyelemmel biztosítsák, hogy az V. mellékletben felsorolt vadon élő állatfajok – beleértve a Közösség területén előforduló valamennyi, a IV. mellékletben nem felsorolt fókafajt – példányainak vadonból történő befogása, illetve begyűjtése, továbbá hasznosítása legyen összeegyeztethető kedvező védettségi állapotuk fenntartásával. Az ilyen intézkedések közé tartozik a példányok befogási, illetve begyűjtési módszereinek szabályozása, a példányok befogása, illetve begyűjtése esetén olyan vadászati szabályok alkalmazása, amelyek figyelembe veszik az érintett populációk megfelelő védelmének szempontjait vagy a példányok vásárlásának, eladásának, eladásra való felkínálásának, eladási célból történő tartásának és szállításának szabályozása.

A tagállamok hatévenként jelentést készítenek a 92/43/EGK irányelv alapján hozott intézkedések végrehajtásáról. A legutóbbi jelentési időszak a 2001–2006 közötti volt, és először szolgáltat információkkal az irányelv által felsorolt valamennyi fókafaj védettségi állapotáról.

A vadon élő állat- és növényfajok számára kereskedelmük szabályozása által biztosított védelemről szóló, 1996. december 9-i 338/97/EK tanácsi rendelet⁸ a Közösségen belül végrehajtja a veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről szóló egyezményt (Cites). A rendelet (és a Cites) célja, hogy kereskedelmük szabályozása által garantálja a vadon élő állat- és növényfajok megőrzését. A Cites és a rendelet értelmében kereskedelemre csak abban az esetben fog sor kerülni, ha az nem veszélyezteti az érintett faj fennmaradását. Az úszólábúak több fajtát felsorolja a Cites I. és II. függeléke, valamint a rendelet megfelelő A. és B. melléklete is. A rendeletjavaslat csupán egy fajra vonatkozik – a dél-afrikai medvefókára (*Arctocephalus pusillus pusillus*) –, amely ugyancsak szerepel a Cites listáján (az egyezmény II. függeléke).

Összegzésképpen: a meglévő jogszabályok megőrzési célkitűzéseket követnek, és tényleges végrehajtásuk bizonyos mértékig (legalábbis a 92/43/EGK irányelv vonatkozásában) az érintett faj védettségi állapotának alakulásától függ. Mindenesetre nem tilt meg minden kereskedelmi tevékenységet az összes fókafaj tekintetében, ami ennek a rendeletjavaslatnak a szándéka, és nem is tárgyalja külön állatjóléti szempontból a fókák leölésének és megnyúzásának módszereit.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival és célkitűzéseivel**

Az állatok védelme jogszerű cél, amelyet a Közösség közérdekből követhet, amikor az EK-Szerződés által ráruházott jogalkotói hatásköreit gyakorolja⁹. A közösségi jogalkotás többféle területen figyelembe veszi az állatjóléti

⁸ HL L 61., 1997.3.3., 1. o. A legutóbb a 318/2008/EK bizottsági rendelettel (HL L 95., 2008.4.8., 3. o.) módosított rendelet. 3).

⁹ Lásd a C-37/06. és C 58/06. sz., Viamex Agrar Handels és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 22. pontját.

szempontokat. Bizonyos területeken – úgy mint a belső piac – a közösségi intézmények a jogalkotás során kötelesek teljes mértékben figyelembe venni az állatjóléti követelményeket¹⁰.

Az állatjólét központi kérdés az állatjólétért és az állatok védelméért 2006 és 2010 közötti időszakra kidolgozott közösségi cselekvési tervben is¹¹. Ez a cselekvési terv az EK-Szerződéshez csatolt, az állatok mint érző lények védelméről szóló jegyzőkönyvet tükrözi. A cselekvési terv elfogadásával egyidejű megállapodás értelmében, valamint a Közösségben mind állami, mind magán alapokon elfogadott állatjóléti előírások harmonizációja támogatásának céljából a Bizottság megvalósíthatósági tanulmányt készített az állatok védelmét és kíméletét szolgáló európai központ létrehozása érdekében. Az európai központ feladata az lenne, hogy segítse a Közösséget és a tagállamokat az állatjóléti kérdések mind közösségi, mind nemzetközi szintű kezelésében. Létrehozása esetén egy ilyen központ segítséget tudna nyújtani a Bizottságnak például azon címkézési/jelölési követelmények végrehajtásában, amelyek lényeges elemeit e rendelet fogja meghatározni.

E javaslat és más meglévő közösségi jogszabályok (lásd feljebb) nincsenek ellentmondásban egymással: az előbbi állatjóléti szempontokra összpontosít, míg utóbbi védettségi kérdéseket tárgyal, és mivel ez a rendelet szigorúbb rendelkezéseket vezetne be a kereskedelem tekintetében, teljes körűen megtehetné ezt, mivel a meglévő közösségi jogszabályok csupán minimumkövetelményeket írnak elő. Ellenben amennyiben a főkatarmékek kereskedelmét az előírtaktól való eltérés révén megengedik, fontos biztosítani, hogy a meglévő közösségi jogszabályok által előírt egyes szabályozási rendszerek továbbra is érvényesüljenek.

Ami az importtilalmat illeti, az összhangban van az általános vám- és kereskedelmi egyezmény (GATT) XX. cikkének (a) bekezdésével, amelynek értelmében valamely részt vevő fél által a közkerölcs védelme céljából szükséges intézkedések elfogadása vagy érvényesítése megengedett, feltéve, hogy az ilyen intézkedéseket nem oly módon alkalmazzák, hogy ezek önkényes vagy indokolatlan megkülönböztetés eszközeként szolgáljanak. A rendeletjavaslat hátrányos megkülönböztetéstől mentes, mivel az általa előírt tilalmak a Közösségen belüli kereskedelemre, valamint a behozatalra és a kivitelre vonatkoznak.

¹⁰ Az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, az állatok védelméről és kíméletéről szóló (33.) jegyzőkönyv (HL C 340., 1997.11.10., 110. o.). E jegyzőkönyv tükröződik az Európai Unióról szóló szerződés záróokmányához csatolt, az állatok védelméről szóló 24. sz. nyilatkozatban is.

¹¹ COM(2006) 13 végleges, 2006.1.23.

2. KONZULTÁCIÓ AZ ÉRDEKELT FELEKKEL ÉS HATÁSVIZSGÁLAT

- **Konzultáció az érdekelt felekkel**

A konzultáció módszerei, a megcélzott főbb ágazatok és a válaszadók általános bemutatása

Az Európai Bizottság az interneten keresztül nyilvános konzultációt folytatott, amely során az uniós és nem uniós polgárok kifejthették fókavadászattal kapcsolatos nézeteiket. E konzultáció hozzájárult a politikai döntéshozatali folyamathoz. A világ 160 országából 73 153 polgártól érkezett válasz. A válaszok (és a mintegy 1350 e-mail) magas száma azt jelzi, hogy a fókavadászat számos polgár számára igen lényeges kérdés. A válaszok határozott elégedetlenségről tanúskodnak a jelenlegi fókavadászati módszerekkel kapcsolatban, legalábbis azok vonatkozásában, amelyekről a közvélemény értesül. A válaszadók nagy többsége szinte minden vizsgált földrajzi területen a tilalom bevezetését részesítette előnyben. A válaszok többsége az Egyesült Királyságból, az USA-ból és Kanadából érkezett.

Ezen felül az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA) az érdekelt felek körében konzultációt szervezett azon feladata keretében, hogy tudományos véleményt készítsen a fókák leölésének és megnyúzásának állatjóléti vonatkozásairól (lásd lejjebb). Az érdekelt feleknek ki kellett fejteniük az EFSA-munkacsoport által készített jelentéstervezetben feltüntetett adatok hiánytalanságával és megbízhatóságával kapcsolatos véleményüket annak érdekében, hogy elkerüljék valamilyen lényeges tudományos bizonyíték kihagyásának lehetőségét. Ezenfelül az Európai Bizottság munkaértekezletet szervezett a fókavadászattal foglalkozó országok szakértői, az állatjóléti nem kormányzati szervezetek, valamint a szörmekereskedő és vadászszervezetek részvételével azzal a céllal, hogy visszajelzést kapjon az átfogó bizottsági értékelést keretében folytatott országjelentési gyakorlata (nemzeti vadászati irányítási rendszerek) során kapott tényszerű információkról. Kétoldalú tárgyalásokat folytattak számos érdekelt féllel úgy politikai, mint technikai szinten.

A válaszok összefoglalása és figyelembevételük módja

A konzultáció eredményei azt mutatták, hogy sok válaszadó elvi okokból ellenzi a fókavadászatot, ami vélhetően ember-állat viszonytal kapcsolatos felfogásukra vezethető vissza. Az eredményekből ugyanakkor jól látszik, hogy számos válaszadó számára a fókavadászat elfogadhatósági szintjét befolyásolja, hogy a fókavadászatot hogyan és milyen célból szervezik és végzik.

E javaslat figyelembe veszi a konzultációk eredményeit, mivel célja, hogy megválaszolja az olyan fókákból származó termékek – beleértve a harmadik országokból történő behozatalból előállított termékeket – közösségi piacon történő forgalmazásával kapcsolatos aggályokat, amelyeknek a leölés és a

megnyúzás során elkerülhető fájdalmat, megpróbáltatást vagy másfajta szenvedést okozhattak. Ezen felül a javaslat átfogó célja az, hogy arra ösztönözze a fókavadászattal foglalkozó országokat, hogy tökéletesítsék a fókák leölése és megnyúzása során alkalmazott módszereiket.

- **Szakértői vélemények összegyűjtése és felhasználása**

A Bizottság az Európai Parlamentnek adott 2007. január 16-i válaszában elismerte a fókavadászat állatjóléti vonatkozásaival kapcsolatos, a nyilvánosság részéről kifejezett aggályok komolyságát. A magas állatjóléti követelmények melletti elkötelezettségével összhangban vállalta, hogy elvégzi a fókavadászat állatjóléti vonatkozásainak teljes körű, objektív értékelését, valamint hogy – az eredmények alapján – jelentést készít az Európai Parlamentnek, az esetleges jogalkotási javaslatokkal együtt, amennyiben azokat a helyzet indokolja. A Bizottság az értékelést különböző támpontok alapján végezte el, amelyek között szakértői hozzájárulás gyanánt ott volt az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA) független tudományos szakvéleménye, valamint a hatásvizsgálati eljárást segítő tanulmány.

Az Európai Bizottság 2007. májusi felkérése nyomán az EFSA 2007. december 6-án független tudományos szakvéleményt fogadott el a fókák leölési és megnyúzási módszereinek állatjóléti vonatkozásairól¹².

Az EFSA azt a következtetést vonta le, hogy *„lehetséges a fókákat gyorsan és hatékonyan is leölni anélkül, hogy az állatoknak szükségtelen fájdalmat vagy szenvedést okoznának. A testület azonban bizonyítékokról számolt be arra vonatkozóan, hogy a gyakorlatban a tényleges és humánus leölés nem mindig történik meg.”*

Az EFSA nem foglal állást kifejezetten a fókák leölésére és megnyúzására használt jelenlegi módszerekről. Ehelyett számos kritériumot állít fel a különböző fókavadászati módszerek elfogadhatóságának értékelésére.

A rendelkezésre álló, tudományosan felülvizsgált adatok szűkössége miatt az EFSA a kockázatfelmérési folyamatot mennyiségi módon végezte el. Mindamellet az általános következtetéseket és ajánlásokat elég pontosnak tartja ahhoz, hogy támogassák a politikai döntéshozatal folyamatát.

Az EFSA tudományos véleményére építve egy (a Bizottság megbízásából készített) tanulmány¹³ megvizsgálta a különböző fókavadászati módszerekkel kapcsolatos szabályozási kereteket és irányítási gyakorlatokat.

Számos, az Európai Közösségen belüli és kívüli, fókavadászattal foglalkozó országban megvizsgálták a jogalkotási és végrehajtási rendelkezéseket, valamint azonosították a bevált gyakorlatokat. A vizsgálatok a kutatások összefoglaló elemzésén és a teljes konzultációs folyamat során összegyűjtött

¹² The EFSA Journal (2007), 610., 1-122. o.

¹³ „A főfajokból származó termékekre vonatkozó tilalom lehetséges hatásának értékelése”, COWI, 2008. április.

információkon alapultak; a tanulmányt készítő csoport nem látogatott el a faj elterjedési területén található minden államba.

A tanulmány megvizsgálta a főkatermékek esetleges betiltásának a kereskedelemre és más társadalmi-gazdasági vonatkozásokra gyakorolt hatását is.

- **Hatásvizsgálat**

A hatásvizsgálatban mind jogalkotási, mind nem jogalkotási szakpolitikai intézkedéseket megvizsgáltak. Ezen túlmenően elemeztek olyan szakpolitikai intézkedéseket, amelyek nem kapcsolódnak közvetlenül a főkavadászat irányítási rendszereihez, így a közösségi piacon történő forgalomba hozatal vagy a behozatal/kivitel teljes tilalmát, valamint a főkavadászatot irányító rendszerekkel kapcsolatos helyes vagy helytelen gyakorlatokhoz köthető intézkedéseket.

A hatásvizsgálat környezetvédelmi dimenziója az állatjóléti vonatkozások főképpre gyakorolt hatásaira korlátozódik, amelyeket azonban nehéz felmérni, mert a főkák leölési módszereinek hatékonysága az alkalmazott módszerektől, a vadászok jártasságától és a környezeti feltételektől függően eltérő lehet. A gazdasági hatások vizsgálata a főkavadászzal foglalkozó országok és a lehetséges tranzit- és feldolgozó országok kereskedelmére és helyi gazdaságaira korlátozódik, míg a vizsgálat társadalmi aspektusa elsősorban az inuit nép életkörülményeit érinti.

A vizsgálat szerint a főkatermékek közösségi piacon történő forgalomba hozatalának teljes tilalma enyhe gazdasági hatást gyakorolna a Közösség tagállamaiban. Ez ugyanakkor azt feltételezi, hogy a főkabőrök és más, főkatermékek átrakodása, valamint a további feldolgozásra várt főkabőrök importja és az export folytatódhat. A vizsgálat szerint a hatások valamivel jelentősebbek lennének a faj elterjedési területén fekvő olyan államokban, amelyek nem tagjai az Európai Közösségnek. Ez annak az eredménye, hogy ezekben a nem közösségi országokban a főkavadászat mértéke sokkal nagyobb, mint a főkavadászzal foglalkozó közösségi országokban, és hogy a közösségi piac – Oroszországtól eltekintve – elég nagy jelentőségű. E lehetőség értelmében a fogyasztók sem vásárolhatnának főkatermékeket a Közösségben.

A behozatalra és a kivitelre vonatkozó teljes tilalom közepes fokú gazdasági hatást gyakorolna a Közösség tagállamaira, bár e hatások jelentősek lehetnek Finnország és Németország esetében, ha ez a tilalom a tranzitkereskedelemre is kiterjedne. A hatások valamivel jelentősebbek lennének a faj elterjedési területén fekvő azon államokban, amelyek nem tagjai a Közösségnek. Ez ismét annak az eredménye, hogy a nem közösségi országokban a főkavadászat mértéke sokkal nagyobb, mint a főkavadászzal foglalkozó közösségi országokban, és hogy a közösségi piac – Oroszországtól eltekintve – elég nagy jelentőségű. Ugyanakkor ha a tilalmat kiterjesztik a tranzitkereskedelemre, az különösen Kanadát fogja sújtani, hacsak ezt a kereskedelmi tevékenységet Németországból és Finnországból át nem helyezik a Közösségen kívülre (például Norvégiába). Norvégia ily módon megerősíthetné tranzitkereskedői pozícióját. Ami a fogyasztókat illeti, ez esetben csak az EU-ban vadászott

fókafajokból származó termékek igen korlátozott választéka állna rendelkezésükre, amit csupán a helyi piacokon árulnának.

Az importőrök közül Dánia és Olaszország messze a két legjelentősebb a további feldolgozásra vagy a közösségi piacon történő értékesítésre szánt nyers szőrmés fókabőr tekintetében, ez a szabályozás ezeket az országokat is érintené. A nyers szőrmés bőrt (amit nem sorolnak a tranzitáruk közé) Dánia közvetlenül Kanadából és Grönlandról importálja, míg Olaszország Oroszországból, Finnországból és az Egyesült Királyságból (Skóciából). A faj elterjedési területén fekvő két utóbbi állammal Görögország is jelentős nyersbőrkereskedelmet folytat.

A címkézési rendszer előnyei közé tartozhatnak a fogyasztói piacon az áremelkedés, valamint a fókavadászat általános megítélésének javulása. Amennyiben ez a szabályozás önkéntes alapon működne, az – a szabályok betartását illetően – egy természetes önkiválasztási folyamatot indítana be, fenntartva ezzel az állatjóléti, a gazdasági és a társadalmi dimenzió közötti az egyensúlyt: a címkét alkalmazók nyeresége ugyanis meghaladná a költségeiket, és a fókák jólétét is javítani lehetne. Ezen felül a vizsgálat azt mutatta, hogy a hatás akkor lenne a legnagyobb, ha az egyedi EU-rendszer helyett átfogó nemzetközi címkézési rendszert vezetnének be

Az EU és a faj elterjedési területén fekvő egy vagy több állam két- vagy többoldalú megállapodásokat köthetne annak a földrajzi területnek a megnöveléséről, amelyre nem kell jogalkotási intézkedéseknek vonatkozniuk. A hatás ez esetben hasonló lenne egy olyan korlátozott tilaloméhoz, amely a fókavadászatra vonatkozó fent tárgyalt meghatározott előírások betartása mellett engedélyezi a kereskedelmet.

A közvélemény és különösen az Európai Parlament és a tagállamok részéről kifejezésre juttatott állatjóléti aggodalmakra figyelemmel a nem jogalkotási intézkedések önmagukban nem tekinthetők elégségesnek a kérdés megoldására.

Az EFSA tudományos szakvéleményében világosan kifejti: bizonyított tény, hogy a gyakorlatban nem mindig valósul meg a fókák életének tényleges kioltása; ezt a vizsgálat további megállapításai megerősítik. Ezért ésszerű indokok alapján meg kell fontolni megelőző lépések megtételét annak biztosítására, hogy ne jussanak be az európai piacra olyan fókákból származó termékek, amelyeket úgy öltek le és nyúztak meg, hogy az az állatoknak elkerülhető fájdalmat, megpróbáltatást és egyéb szenvedést okozott.

A fókatermékek címkézése önmagában nem válthatja ki az ilyen termékek kereskedelmének tilalmát, hiszen a címkézés csak akkor oszlatná el a polgárok és a fogyasztók etikai állatjóléti aggályait, ha a fókavadászattal foglalkozó országokban alkalmazott leölési és nyúzási módszerek összhangban lennének az e rendeletben előírt kritériumokkal. Ezért ösztönözni kell a fókavadászattal foglalkozó országokat, hogy jogszabályaikat és gyakorlataikat igazítsák e kritériumokhoz; ezt azonban csak kereskedelmi tilalmak révén lehet elérni.

3. A JAVASLAT JOGI ELEMEI

- **A javasolt fellépés összefoglalása**

Ennek az európai parlamenti és tanácsi rendeletjavaslatnak az a célja, hogy betiltsa a főkatarmékek közösségi piacon való forgalomba hozatalát, a Közösségbe történő behozatalát, a Közösségen keresztül történő átszállítását és a Közösségből való kivitelét. Ugyanakkor lehetséges a kereskedelem a termékekkel, amennyiben a fókák leölési és megnyúzási módszereivel kapcsolatos egyes feltételek teljesülnek. Tájékoztatási követelményeket is előír abból a célból, hogy azokon a főkatarmékeken, amelyek kereskedelme az egyébként hatályos tilalmaktól való eltérés révén lehetséges lenne, egyértelműen feltüntessék, hogy a fent említett feltételeket teljesítő országból származnak, vagy hogy a fókákat a fent említett feltételeket teljesítő országok által hatáskörrel felruházott személyek ölték le és nyúzták meg.

- **Jogalap**

A javaslat alapja a Szerződés 95. és 133. cikke. E javaslat tervezetének elkészítése során a Bizottság kellőképpen figyelembe vette a Bíróság ítélkezési gyakorlatát, amely során a Bíróság meghatározta a 95. cikk alkalmazásának feltételeit¹⁴.

Mivel a javaslat célja a Közösségen kívülről származó, szóban forgó termékek behozatalának és kivitelének betiltása, a 133. cikk rendelkezéseit is alkalmazni kell. A javaslat valójában két összetevőből áll, mivel egyidejűleg két olyan különböző célt kíván elérni (a Közösségen belüli kereskedelem megtiltása, valamint a behozatal és kivitel megtiltása), amelyek elválaszthatatlanul kapcsolódnak egymáshoz, anélkül, hogy egyik a másikhoz képest másodlagos vagy közvetett lenne.

Az EK-Szerződés 95., illetve 133. cikke szerinti közösségi jogalkotási eljárások nem zárják ki egymást.

- **A szubszidiaritás elve**

A javaslat célja a főkatarmékek kereskedelmére vonatkozó jogszabályok összehangolása. A közösségi szintű harmonizáció szükséges annak érdekében, hogy az állatjóléti szempontok egyidejű figyelembe vételével megszüntessék a belső piac jelenlegi szétaprózottságát, amit a főkatarmékek kereskedelmére, behozatalára, előállítására és forgalmazására vonatkozó tagállami rendelkezések között meglévő különbségek okoznak. Ezt az eredményt csak közösségi szinten fogantatosított intézkedésekkel lehet elérni, mivel a nemzeti

¹⁴ A C-491/01. sz. *British American Tobacco és Imperial Tobacco*-ügyben 2002. december 10-én hozott ítélet (EBHT 2002., I-11453. o.) 60. és 61. pontja; a C-434/02. sz. *Arnold André*-ügyben 2004. december 14-én hozott ítélet (EBHT 2004., I-11825. o.) 34. pontja, valamint a C-210/03. sz. *Swedish Match*-ügyben 2004. december 14-én hozott ítélet (EBHT 2004., I-11893. o.) 33. pontja; a C-154/04. és C-155/04. sz. *Alliance for Natural Health* egyesített ügyekben 2005. július 12-én hozott ítélet (EBHT 2006., I-6451. o.) 32. pontja, valamint a C-66/04 sz., *Egyesült Királyság kontra Európai Parlament és Tanács* ügyben 2005. december 6-án hozott ítélet (EBHT 2005., I-10553. o.).

intézkedések – beleértve a teljes tilalmakat is – értelemszerűen csak a belső piac egyes részein érvényesíthetők.

Hasonlóképpen jobb, ha közösségi szinten történik a fókatermékek kereskedelmének esetleges további, az egyébként alkalmazandó tilalmaktól eltérve történő fenntartása, mivel ez biztosítja, hogy az eltérések engedélyezése előtt egységes feltételek teljesüljenek, és hogy az ilyen termékeknek az eltérés révén való kereskedelmére a belső piacon összehangolt szabályok vonatkozzanak. Ugyanez az okfejtés igaz az eltérések által érintett termékekre vonatkozó címkézési és jelölési követelmények tekintetében, mivel az e kérdésben érvényes nemzeti jogszabályok értelemszerűen nem alkalmazhatók az egész Közösség területén, és ez a piac szétaprózódásához vezetne.

A javaslat ezért megfelel a szubszidiaritás elvének.

- **Az arányosság elve és az eszköz megválasztása**

A javaslat megfelel az arányosság elvének a következő ok(ok) miatt.

A fókatermékek címkézése önmagában nem válthatja ki az ilyen termékek kereskedelmének tilalmát, hiszen a címkézés csak akkor oszlatná el a polgárok és a fogyasztók etikai állatjóléti aggályait, ha a fókavadászattal foglalkozó országokban alkalmazott leölési és nyúzási módszerek összhangban lennének az e rendeletben előírt kritériumokkal. Ezért ösztönözni kell a fókavadászattal foglalkozó országokat, hogy jogszabályaikat és gyakorlataikat igazítsák e kritériumokhoz; ezt azonban csak kereskedelmi tilalmak révén lehet elérni.

Ilyen körülmények mellett az olyan tilalmak jelentik a kijelölt célkitűzések hatékony eléréséhez szükséges, legkevesebbé terhes intézkedéseket, amelyekkel az eltérések engedélyezésének lehetősége párosul.

Megfelelő követelményeket kell előírni annak biztosítása érdekében, hogy a kereskedelmi tilalmaktól való eltéréseket megfelelően, e rendelet értelmében érvényesíteni lehessen. E célból rendelkezéseket kell előírni a tanúsítási rendszerekre, valamint a címkézésre és jelölésre vonatkozóan. A tanúsítási rendszereknek biztosítaniuk kell, hogy a fókatermékeket olyan főkából származónak tanúsítsák, amelyeket a hatékonyan érvényesített, vonatkozó követelményeknek megfelelően öltek le és nyúztak meg, és amelyek célja annak biztosítása, hogy a fókákat elkerülhető fájdalom, megpróbáltatás vagy másfajta szenvedés okozása nélkül öljk le és nyúzzák meg.

A Bizottság által elfogadott, e rendelkezés végrehajtására irányuló valamennyi intézkedés megfelel az arányosság elvének.

- **A jogi eszközök megválasztása**

A javasolt jogi eszköz: rendelet.

A rendelet előnye az általános és egységes alkalmazás, mivel ugyanattól a naptól fogva teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó minden tagállamban anélkül, hogy ez adminisztratív többletterhet jelentene azáltal, hogy tagállami jogi aktust kellene elfogadni az átültetéshez.

Más eszközök nem lennének megfelelőek. Irányelv esetében tagállami intézkedések szükségesek a végrehajtáshoz, és nő az eltérő alkalmazás kockázata. A tilalom érvényesítése a tagállamokra hárul, ugyanakkor továbbra is szabadon megválaszthatják annak módját, hogyan lehet biztosítani, hogy a főkatarmékek a továbbiakban már ne kerüljenek forgalomba, behozatalra vagy kivitelre, valamint fejleszthetik a tilalom érvényesítésének módjára vonatkozó módszereket. Hasonlóképpen szükséges garantálni az egyébként érvényesülő kereskedelmi tilalmaktól való esetleges eltérések egységes alkalmazását.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONATKOZÁSOK

A javaslat nincs kihatással a Közösség költségvetésére.

5. KIEGÉSZÍTŐ INFORMÁCIÓK

- **Egyszerűsítés**

A javaslatnak nincs egyszerűsítési eleme, mivel nem érint meglévő jogszabályokat.

A 338/97/EK rendelet tekintetében meg kell jegyezni, hogy nem lenne helyénvaló a rendeletről törölni a jelenleg abban szereplő fókafajokat, mivel az ilyen döntések a veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről szóló egyezmény (Cites) irányító szervei által hozott döntésekhez kapcsolódnak. (Bár a Közösség nem részes fele a Cites-egyezménynek, a 338/97/EK rendelet kifejezetten tartalmazza az egyezménynek a Közösségben történő végrehajtását.)

A fókakölykökről szóló 83/129/EGK irányelvvel kapcsolatos megjegyzést lásd lejjebb.

- **Meglévő jogszabályok hatályon kívül helyezése**

A javaslat elfogadása nem vezet meglévő jogszabályok hatályon kívül helyezéséhez, mivel ez utóbbiak vagy más elemekre vonatkoznak, vagy különböző alapokra támaszkodnak, és másféle aggályok elosztatására irányulnak, hiszen az érintett fókafajok védettségi állapotára vonatkoznak.

A fókakölykökről szóló 83/129/EGK (módosított) irányelv tekintetében egyértelmű, hogy ez a rendelet átveszi az e jogszabály által tárgyalt egyes termékek kereskedelmi behozatalának tilalmát. Ennek az irányelvnek mégis

változatlanul kell maradnia, mivel ez a rendelet foglalkozik az egyébként alkalmazandó tilalmaktól való eltérések révén a kereskedelem folytatódásának lehetőségével. Amennyiben rendelkeznek ilyen eltérésről, szükséges annak biztosítása, hogy a 83/129/EGK irányelvben szereplő védettségi célkitűzéseket betartsák, amelynek következtében viszont az utóbbi által előírt importtilalom továbbra is érvényesül. Ezért nem lenne helyénvaló a 83/129/EGK irányelv hatályon kívül helyezése.

- **Felülvizsgálati/módosítási/megszüntetési záradék**

A javaslat nem tartalmaz ilyen záradékokat.

- **Átdolgozás**

A javaslatához nem szükséges átdolgozás.

- **Megfelelési táblázat**

Nem alkalmazható, mivel megfelelési táblázatok csupán irányelvek tekintetében szükségesek.

- **Európai Gazdasági Térség (EGT)**

A javasolt jogi aktus EGT-ügyre vonatkozik, ezért ki kell terjednie az Európai Gazdasági Térségre.

Javaslat:

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

a fókatermékek kereskedelméről

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 95. és 133. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára¹⁵,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére¹⁶,

a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően¹⁷,

mivel:

- (1) A fókák képesek érzékelni a fájdalmat, megpróbáltatást, félelmet, és a szenvedés egyéb fajtáit.
- (2) A fókákat vadásszák a Közösségen belül és kívül, belőlük termékeket és cikket állítanak elő, például húst, olajat, zsírt, prémet, valamint ezekből készített cikket, amelyeket különböző piacokon, köztük a Közösségekben is kereskedelmi forgalomba hoznak.
- (3) A fókavadászat miatt a közvélemény, a kormányok és az Európai Parlament állatjóléti szempontok iránt fogékony tagjai aggályukat fejezték ki, mivel bizonyos jelek arra utalnak, hogy a fókákat adott esetben úgy ölik le és nyúzzák meg, hogy azoknak elkerülhető fájdalmat, megpróbáltatást vagy másfajta szenvedést okoznak. Az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság a fókák leölésének és megnyúzásának állatjóléti aspektusairól szóló tudományos szakvéleményében arra a következtetésre jutott, hogy lehetséges a fókák gyors és hatékony leölése elkerülhető fájdalom és megpróbáltatás okozása nélkül is, ugyanakkor megállapította, hogy a gyakorlatban nem mindig alkalmaznak hatékony és humánus leölési módszert¹⁸.
- (4) A fókák leölésének és megnyúzásának állatjóléti vonatkozásaival kapcsolatos aggály megválaszolására számos tagállam jogszabályokat fogadott el vagy szándékozik

¹⁵ HL C , , o.

¹⁶ HL C , , o.

¹⁷ HL C , , o.

¹⁸ Az EFSA állategészségügyi és állatjóléti kérdésekkel foglalkozó bizottságának tudományos szakvéleménye, melyet a Bizottság felkérésére készített a fókák leölésének és megnyúzásának állatjóléti aspektusairól. EFSA Journal (2007) 610, 1-122.

elfogadni a főkatarmékek kereskedelmére vonatkozóan, e cikkek behozatalának és előállításának megtiltásával, ugyanakkor nem korlátozzák az e termékekkel más tagállamokban folyó kereskedelmet.

- (5) Ezért eltérések vannak a főkatarmékek kereskedelmére, behozatalára, előállítására és forgalomba hozatalára vonatkozó tagállami rendelkezések között. A nemzeti intézkedések közötti ezen eltérések befolyásolják a belső piac működését. Az e rendeletben előírt intézkedéseknek ezért össze kell hangolniuk a főkatarmékekkel kapcsolatos kereskedelmi tevékenységekre vonatkozó tagállami szabályokat.
- (6) A belső piac jelenlegi szétaprózottságának megszüntetése céljából harmonizált szabályokat kell előírni, az állatjóléti szempontok egyidejű figyelembe vétele mellett. E célra helyénvaló a főkatarmékek forgalomba hozatalának tilalma.
- (7) A Közösségben jelen lévő főkatarmékek döntő többsége harmadik országokból származik. A nagyobb eredményesség érdekében a Közösségen belüli kereskedelmi tilalmat az ugyanezen termékeknek a Közösségbe történő behozatalára vonatkozó tilalomnak kell kísérnie.
- (8) Tranzit- és exporttilalom is szükséges annak biztosítására, hogy főkatarmékeket ne szállítsanak át a Közösségen, és ne állítsanak elő Közösségen belül exportcélokra. E tilalmak a Közösségen belüli kereskedelem tilalmát hatékonyabbá tennék, mivel fennáll annak a veszélye, hogy külső árutovábbítási eljárás alá vont vagy állítólag kivitelre előállított, főkatarmékeket csalárd módon a Közösség piacán forgalomba hozhatják.
- (9) Mivel e rendelet rendelkezései befolyásolják a főkatarmékek harmadik országokkal folytatott kereskedelmét, a Közösségen belüli kereskedelem tilalmának fenntartásához feltétlenül szükséges mértéken felül, ezt a nemzetközi kereskedelmet szabályozó intézkedésnek is kell tekinteni.
- (10) Az e rendelet által előírt különböző tilalmaknak választ kell adniuk a közvélemény azzal kapcsolatos állatjóléti aggályaira, hogy olyan főkákából származó termékeket, köztük harmadik országokból történő behozatalból származó termékeket, forgalmazzanak a közösségi piacon, amelyeknek a leölés és a nyúzás során elkerülhető fájdalmat, megpróbáltatást vagy másfajta szenvedést okozhattak.
- (11) Indokolt azonban lehetőséget biztosítani a főkatarmékek közösségi piacon történő forgalomba hozatalának, a Közösségbe történő bevitelének és az onnan történő kivitelének általános tilalmától való eltérésre is, ha az állatjóléti megfontolásokon alapuló, megfelelő feltételek teljesülnek. Ezért kritériumokat kell előírni, amelyek betartásának biztosítania kell, hogy a főkákat elkerülhető fájdalom, megpróbáltatás vagy másfajta szenvedés okozása nélkül öljk le és nyúzzák meg. Az ilyen eltéréseket közösségi szinten kell megadni azért, hogy egységes feltételek vonatkozzanak a Közösségben az ezen eltérések értelmében külön engedélyezett kereskedelemre, és megóvják a belső piac gördülékeny működését.
- (12) Főkatarmékek csak akkor hozhatók forgalomba, hozhatók be, szállíthatók át vagy vihetők ki a Közösségben, ha azok megfelelnek az e rendeletben előírt vonatkozó feltételeknek. Azonban az e rendelet értelmében biztosított eltéréssel összhangban forgalomba hozott, behozott vagy kivitt főkatarmékeknek meg kell felelniük a

vonatkozó közösségi jogszabályoknak is, beleértve a megfelelő állat-egészségügyi, valamint élelmiszer- és takarmánybiztonsági előírásokat. E rendelet nem érintheti a nem emberi fogyasztásra szánt állati melléktermékekre vonatkozó egészségügyi előírások megállapításáról szóló, 1774/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet¹⁹ által előírt, a főkatarmékek köz- és állat-egészségügyi okokból történő ártalmatlanítására vonatkozó követelményeket.

- (13) A főkavadászattal létfenntartásuk biztosításának módjaként hagyományosan foglalkozó inuit közösségek alapvető gazdasági és társadalmi érdekei nem sérülhetnek. A vadászat az inuit közösséghez tartozók kultúrájának és identitásának szerves része. Nemcsak bevételi forrás, de szolgálja a vadász létfenntartását is. Ezért az inuit közösségek hagyományos, létfenntartást szolgáló vadászatából származó termékekre nem vonatkozhatnak az e rendeletben előírt tilalmak.
- (14) Megfelelő követelményeket kell előírni annak biztosítása érdekében, hogy a kereskedelmi tilalmaktól való eltéréseket megfelelően, e rendelet értelmében érvényesíteni lehessen. E célból rendelkezéseket kell előírni a tanúsítási rendszerekre, valamint a címkézésre és jelölésre vonatkozóan. A tanúsítási rendszereknek biztosítaniuk kell, hogy a főkatarmékeket olyan főkából származónak tanúsítsák, amelyeket a hatékonyan érvényesített, vonatkozó követelményeknek megfelelően ölték le és nyúztak meg, és amelyek célja annak biztosítása, hogy a főkakat elkerülhető fájdalom, megpróbáltatás vagy másfajta szenvedés okozása nélkül öljk le és nyúzzák meg.
- (15) Az e rendelet végrehajtásához szükséges intézkedéseket a Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskörök gyakorlására vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 1999. június 28-i 1999/468/EK tanácsi határozattal²⁰ összhangban kell elfogadni.
- (16) Különösen a Bizottságot kell hatáskörrel felruházni valamennyi szükséges eszköz elfogadására annak biztosításához, hogy olyan eljárásokat vezessenek be, amelyek lehetővé teszik, hogy az e rendeletben előírt kereskedelmi tilalmaktól való eltérésre irányuló kérelmeket hatékonyan nyújtsák be és dolgozzák fel, valamint hogy az e rendelet tanúsítási rendszerekre, valamint címkézésre és jelölésre vonatkozó rendelkezéseit megfelelően hajtsák végre. Mivel az említett intézkedések általános hatályúak, és céljuk e rendelet nem alapvető elemeinek többek között új, nem alapvető elemekkel történő kiegészítése, azokat az 1999/468/EK határozat 5a. cikkében meghatározott, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással kell elfogadni. A Bizottságot hatáskörrel kell felruházni az e rendeletben előírt kereskedelmi tilalmaktól való eltérésekről való döntés meghozatalára, az eltérések felfüggesztésére vagy visszavonására is. Mivel az intézkedéseket az e rendeletben előírt rendszer irányításának és az egyes esetekben történő alkalmazásának biztosítása érdekében fogadták el, azokat az 1999/468/EK határozat 4. cikkében megállapított irányítóbizottsági eljárásnak megfelelően kell elfogadni.

¹⁹ HL L 273., 2002.10.10., 1. o. A legutóbb a 2008. június 11-i 523/2008/EK bizottsági rendelettel (HL L 153., 2008.4.8., 23. o.) módosított rendelet.

²⁰ HL L 184., 1999.7.17., 23. o. A 2006/512/EK tanácsi határozattal (HL L 200., 2006.7.22., 11. o.) módosított határozat. 11).

- (17) A tagállamoknak szabályokat kell megállapítaniuk az e rendelet rendelkezéseinek megsértése esetén alkalmazandó szankciókról, és biztosítaniuk kell ezek végrehajtását. E szankcióknak hatékonynak, arányosnak és visszatartó erejűnek kell lenniük.
- (18) A tagállamoknak rendszeresen jelentésben kell beszámolniuk az e rendelet érvényesítése érdekében megtett intézkedésekről. E jelentések alapján a Bizottságnak magának kell beszámolnia az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak e rendelet alkalmazásáról.
- (19) Mivel e rendelet célkitűzéseit – nevezetesen a belső piac működési akadályainak a főtermékekre vonatkozó nemzeti tilalmak közösségi szintű harmonizációja révén történő felszámolását – a tagállamok nem tudják megfelelően elérni, és ezért azok közösségi szinten jobban elérhetők, a Közösség a Szerződés 5. cikkében megállapított szubszidiaritás elvével összhangban intézkedéseket fogadhat el. A Közösség a Szerződés 133. cikke szerint szabályozhatja a nemzetközi kereskedelmet. Az említett cikkben megállapított arányosság elvével összhangban ez a rendelet nem lépi túl a kitűzött célok eléréséhez szükséges mértéket,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Tárgy

Ez a rendelet harmonizált szabályokat határoz meg a főtermékek Európai Közösségen belüli forgalomba hozatalára, bevitelére, átszállítására és kivitelére.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

- (1) „fóka”: I. mellékletben felsorolt fajokba tartozó úszólábúak példányai;
- (2) „főtermék”: minden olyan feldolgozott vagy feldolgozatlan termék, amely főképp származik vagy amelyet főképp nyertek ki, beleértve a húst, olajat, zsírt, a nyers szőrmés bőrt és a szőrmés bőrt, cserzett vagy kikészített állapotban, beleértve a tábla, kereszt és hasonló formára összeállított szőrmés bőrt, valamint a fóka szőrmés bőrből készített cikkeket;
- (3) „forgalomba hozatal”: termék bevezetése a Közösség piacára, amely ezáltal harmadik felek számára elérhetővé válik, akár fizetés ellenében, akár anélkül;
- (4) „behozatal” vagy „import”: áruknak a Közösség vámterületére történő bármely beléptetése, kivéve az olyan behozatalt, amely:
- i. alkalmi jellegű, és
 - ii. kizárólag utasok vagy családjaik személyes használatára szolgáló árukból áll;

- (5) „átszállítás” vagy „tranzit”: áruk szállítása két, a Közösségen kívüli hely között a Közösség területén keresztül, akár egyik hajóról a másikra való átrakással, raktározással, a rakománytételek megosztásával vagy a szállítás módjának megváltoztatásával, akár mindezek nélkül, amely során a szállítás félbeszakítása csak az ilyen jellegű forgalom miatt szükséges intézkedésekkel összefüggésben történhet;
- (6) „kivitel” vagy „export”: áruknak a Közösség vámterületéről történő bármely elindítása;
- (7) „eltérést kérelmezők”: az e rendelet 5. cikke alapján eltérést kérelmező országok – beleértve a tagállamokat is – amelyek területén vagy amelyek joghatósága alatt termékkészítés céljából leölik és megnyúzzák a fókákat, valamint az az ország, amelynek joghatósága alá tartozik a fókák leölését és megnyúzását végző személy, amennyiben az állatok leölése és megnyúzása más ország területén történik. A végrehajtásához szükséges, az 5. cikk (5) bekezdése szerinti intézkedések elfogadása során a Bizottság – e rendelet célkitűzéseivel összhangban – határoz arról, milyen feltételekkel kerülhetnek e fogalom értelmezési körébe országoktól eltérő entitások.

3. cikk

Tilalmak

- (1) Tilos a fókatermékek Közösségen belüli forgalomba hozatala, bevitele, átszállítása és kivitele.
- (2) Az (1) bekezdés nem alkalmazható az inuit közösségek hagyományos, létfenntartást szolgáló vadászatából származó fókatermékekre.
- (3) A Bizottság elfogadja a (2) bekezdés végrehajtásához szükséges valamennyi intézkedést, beleértve a szóban forgó bekezdésben említett fókatermékek származásigazolására vonatkozó bizonyítási követelményeket.

Azon intézkedéseket, amelyek célja e rendelet nem alapvető elemeinek kiegészítéssel történő módosítása, a 9. cikk (3) bekezdésében említett, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással kell elfogadni.

4. cikk

A forgalomba hozatal, behozatal, átszállítás és kivitel feltételei

- (1) A 3. cikk (1) bekezdése ellenére a fókatermékek Közösségen belüli forgalomba hozatala, bevitele, átszállítása és kivitele a következő feltételek teljesülése esetén engedélyezett:
 - a) ha azokat olyan országban vagy olyan személy által leölt és megnyúzott fókákból nyerték ki, amelyre megfelelő olyan jogalkotási rendelkezések vagy más követelmények vonatkoznak, amelyek hatékonyan biztosítják, hogy a fókákat elkerülhető fájdalom, megpróbáltatás vagy másfajta szenvedés okozása nélkül ölik le és nyúzzák meg.

- b) az a) pontban említett jogszabályi előírásokat vagy más követelményeket a megfelelő hatóságok hatékonyan érvényesítik;
 - c) megfelelő rendszer működik, amely a főkatarmékeket – beleértve a főkabőröket és főkatarmékek előállításához használt, főkából származó más nyersanyagokat – olyan főkából származónak tanúsítja, amelyek megfelelnek az a) és b) pontban előírt feltételeknek, és:
 - d) az a), b) és c) pontban előírt feltételek teljesítését a 6. és 7. cikknek megfelelően az alábbiak bizonyítják:
 - i. tanúsítvány, és
 - ii. címke vagy jelzés, amennyiben a tanúsítvány nem elegendő a rendelet megfelelő érvényre juttatásának biztosítására.
- (2) A tagállamok nem akadályozzák az olyan, főkából készült termékek forgalomba hozatalát, behozatalát és kivitelét, amelyek megfelelnek e rendelet rendelkezéseinek.

5. cikk

Eltérések

- (1) Az eltérést kérő országok számára, amelyek a Bizottság megaláztatására bizonyítják, hogy a 4. cikk (1) bekezdésében előírt feltételeket teljesítik, eltérést kell biztosítani.
- (2) A Bizottság a II. mellékletben szereplő kritériumok alapján értékeli a 4. cikk (1) bekezdésének a) pontjában előírt feltételek teljesülését.
- (3) Az (1) bekezdés értelmében biztosított eltéréseket fel kell függeszteni vagy vissza kell vonni, amennyiben az ott említett feltételek bármelyike már nem teljesül.
- (4) A Bizottság a 9. cikk (2) bekezdésében említett eljárásnak megfelelően biztosítja az eltéréseket, illetőleg dönt azok felfüggesztéséről vagy visszavonásáról.
- (5) A Bizottság elfogadja az e cikk végrehajtásához szükséges valamennyi intézkedést, így a Bizottsághoz az eltérésre irányuló kérelmekkel kapcsolatos intézkedéseket, beleértve a bizonyítási követelményeket. Ennek során a Bizottság figyelembe veszi a különböző országok területén uralkodó eltérő feltételeket.

Azon intézkedéseket, amelyek célja e rendelet nem alapvető elemeinek kiegészítéssel történő módosítása, a 9. cikk (3) bekezdésében említett, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással kell elfogadni.

6. cikk

Tanúsítványok

- (1) A 4. cikk (1) bekezdése d) pontjának i. alpontjában említett tanúsítványnak meg kell felelnie a következő minimumfeltételeknek:

- a) feltüntették rajta valamennyi, annak tanúsításához szükséges lényeges információt, hogy a tanúsítvány tárgyát képező főkatermék(ek) megfelel(nek) a 4. cikk (1) bekezdésének c) pontjában előírt feltételnek; és
 - b) érvényesítette valamely független szerv vagy hatóság, igazolva a rajta feltüntetett információk pontosságát.
- (2) A Bizottság elfogadja az e cikk végrehajtásához szükséges valamennyi intézkedést. Különösen meghatározhatja a feltüntetendő információkat és az (1) bekezdés b) pontjában előírt feltétel teljesülésének igazolása érdekében benyújtandó bizonyítási követelményeket.

Azon intézkedéseket, amelyek célja e rendelet nem alapvető elemeinek kiegészítéssel történő módosítása, a 9. cikk (3) bekezdésében említett, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással kell elfogadni.

7. cikk

Címkézés és jelölés

- (1) A 4. cikk (1) bekezdése d) pontjának ii. alpontjában említett címkézést vagy jelölést érthető, kitörölhetetlen és látható módon kell a termékre rögzíteni.
- (2) A Bizottság elfogadja az e cikk végrehajtásához szükséges valamennyi intézkedést, például a címkézés és jelölés feltételeit és rögzítésük körülményeit meghatározó intézkedéseket. Azon intézkedéseket, amelyek célja e rendelet nem alapvető elemeinek kiegészítéssel történő módosítása, a 9. cikk (3) bekezdésében említett, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással kell elfogadni.

8. cikk

A mellékletek módosításai

A Bizottság módosíthatja a mellékleteket. Azon intézkedéseket, amelyek célja e rendelet nem alapvető elemeinek módosítása, a 9. cikk (3) bekezdésében említett, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással kell elfogadni.

9. cikk

Bizottsági eljárás

- (1) A Bizottság munkáját a 338/97/EK tanácsi rendelet²¹ 18. cikkének (1) bekezdésével létrehozott bizottság segíti.
- (2) Az e bekezdésre tett hivatkozások során a 1999/468/EK határozat 4. és 7. cikkét kell alkalmazni, tekintettel az annak 8. cikkében foglalt rendelkezésekre.
- (3) (4) Az e bekezdésre történő hivatkozás esetén az 1999/468/EK határozat 5a. cikkének (1)–(4) bekezdését és 7. cikkét kell alkalmazni, tekintettel e határozat 8. cikke rendelkezéseire

10. cikk

Szankciók és végrehajtás

A tagállamok megállapítják az e rendelet megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és megtesznek minden szükséges intézkedést azok végrehajtásának biztosítása érdekében. A megállapított szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük. A tagállamok 200X. december 31-ig értesítik a Bizottságot ezekről a rendelkezésekről, valamint haladéktalanul értesítik a Bizottságot az ezeket érintő módosításokról.

²¹ HL L 61., 1997.3.3., 1. o.

11. cikk

Jelentések

- (1) A tagállamok ötévente jelentésben számolnak be a Bizottságnak az e rendelet érvényesítése érdekében megtett intézkedésekről.
- (2) Az (1) bekezdésben említett jelentések alapján a Bizottság az adott ötéves jelentési időszak lejártát követő tizenkét hónapon belül jelentésben számol be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak e rendelet alkalmazásáról.

12. cikk

Hatálybalépés és alkalmazhatóság

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő 20. napon lép hatályba.

A 3. és 4. cikket a rendelet hatálybalépésének napjától számított 6 hónap elteltével kell alkalmazni, kivéve, ha a 3. cikk (3) bekezdésében, az 5. cikk (5) bekezdésében, a 6. cikk (2) bekezdésében és a 7. cikk (2) bekezdésében említett végrehajtási intézkedések ezen a napon még nincsenek hatályban; utóbbi esetben a 3. és 4. cikket azokat e végrehajtási intézkedések hatálybalépésének napját követő naptól kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*Az Európai Parlament részéről
az elnök*

*a Tanács részéről
az elnök*

I. MELLÉKLET

A 2. cikkben említett úszólábú fajok jegyzéke

1. *Arctocephalus pusillus pusillus*;
2. *Callorhinus ursinus*;
3. *Cystophora cristata*;
4. *Erignathus barbatus*;
5. *Eumetopias jubatus*;
6. *Halichoerus grypus*;
7. *Histrophoca fasciata*;
8. *Odobenus rosmarus rosmarus*;
9. *Odobenus rosmarus divergens*;
10. *Pagophilus groenlandicus*;
11. *Phoca largha*;
12. *Phoca vitulina*;
13. *Phoca vitulina richardii*;
14. *Pusa caspica*;
15. *Pusa hispida*;
16. *Pusa sibirica*;
17. *Zalophus californianus*.

II. MELLÉKLET

Kritériumok az 5. cikk (2) bekezdésében említett hatályos jogalkotási rendelkezések és egyéb követelmények megfelelésének értékeléséhez

1. ÁLLATJÓLLÉTI ELVEK:

Az állatjóléti elveket az alkalmazandó jogszabályok vagy más követelmények határozzák meg.

2. VADÁSZATI ESZKÖZÖK:

A fókavadászathoz használt fegyverek jellemzői meg vannak határozva. A jogszabályok vagy más követelmények világosan meghatározzák, mely fegyverek használata engedélyezett a kölyökfókák elkábítására és/vagy leölésére, és mely fegyverek használata engedélyezett a kifejlett fókák elkábítására és/vagy leölésére.

3. MEGGYŐZŐDÉS AZ ESZMÉLETVESZTÉSRŐL ÉS A HALÁL BEÁLLTÁRÓL MEGFELELŐ ELLENŐRZÉSI MÓDSZEREKKEL:

A megfelelő ellenőrzési módszerekkel kapcsolatban külön követelményeket határoztak meg: a vadász a foka kivéreztetése és a következő foka elejtése előtt köteles meggyőződni arról, hogy az állat véglegesen elvesztette eszméletét.

4. AZ ELKÁBÍTOTT ÁLLATOK KIVÉREZTETÉSE:

Közvetlenül a megfelelő elkábítás után kötelező valamennyi állat kivéreztetése, mielőtt egy másik foka elkábítását megkezdénék.

5. VADÁSZATI FELTÉTELEK:

Követelményeket határoztak meg annak biztosítására, hogy a foka és/vagy a vadász kellőképpen stabil elhelyezkedésű, a célpont pedig tisztán látható legyen. A szóban forgó vadászatra vonatkozóan más szempontokat is szabályoztak.

6. A VADÁSZOK KÉPZÉSE:

Követelményeket határoztak meg a vadász meghatározott szintű ismereteivel és jártasságaival kapcsolatban a fókabiológia és a vadászati módszerek terén, valamint a „háromlépcsős” eljárással, ezen belül a vadászati eszközök gyakorlati használatával, például a lőteszttel kapcsolatban. A „háromlépcsős” eljárás a hatékony ütésből/lövésből, a hatékony ellenőrzésből (pislogási reflex vagy a koponyatapintás alkalmazása annak érdekében, hogy megbizonyosodjanak, az állat véglegesen eszméletlen vagy élettelen), valamint a tényleges kivéreztetésből áll annak

biztosítására, hogy a fókát elkerülhető fájdalom, szenvedés és megpróbáltatás okozása nélkül öljk meg.

7. FÜGGETLEN ELLENŐRZÉS:

A vadászat ellenőrzésére és megfigyelésére olyan rendszer alkalmazását írták elő, amelyben biztosítva van a vadászat felügyeletének rendszeressége és a felügyelők függetlensége.

8. HARMADIK FÉL ÁLTALI ELLENŐRZÉS LEHETŐSÉGE:

A vadászat harmadik fél által történő ellenőrzésére – a igazgatási és logisztikai akadályok minimalizálása mellett – lehetőség van.

9. JELENTÉSI KÖVETELMÉNYEK:

A vadászok és a felügyelők jelentéstételi kötelezettségére egyértelmű követelmények vonatkoznak; a jelentés kiterjed arra, hogy az állatokat hol, mikor, milyen fegyverrel és lőszerrel ölték le. Jelenteni kell a releváns megfelelő környezeti tényezőket is.

10. SZANKCIÓK ÉS MEGFELELÉS:

A vadászatra vonatkozó statisztikai információk, az alkalmazandó követelmények nem teljesítésének esetei és a kapcsolódó végrehajtási fellépések összegyűjtésre és rendszerezésre kerülnek.